

T. T. 24.09.14

T.C.
İSTANBUL
5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2012/1042
KARAR NO : 2014/699

DAVACI : MEHMET HASAN ALTAN
VEKİLİ : AV. İSMAIL AZİZ ERGİN ÇINMEN
Bitez Kubilay Sk. No:2/3 Bodrum/MUĞLA

DAVALILAR : 1- T.C. BAŞBAKANLIK
2- MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI

DAVANIN ÖZETİ : Davacıya ait telefonların, Milli İstihbarat Teşkilatı İstanbul Bölge Başkanlığına düzenlenen ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı adına onaylanan yazılar ile, başka şahıslara aitmiş gibi (kod ad kullanılmak suretiyle) gösterilmek suretiyle İstanbul'da bulunan Ağır Ceza Mahkemeleri'nden alınan kararlar ile dinlenmesi, tespiti, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınması kararları nedeniyle "haberleşme ve özel yaşamın gizliliğini ihlal" edildiği, davalı idarenin hizmet kusuru işlediğinden bahisle oluşturduğu öne sürülen ağır hizmet kusuru kaynaklı 50.000,00-TL manevi zararın tazminine karar verilmesi istenilmektedir.

MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI SAVUNMA ÖZETİ : İstihbari araştırmalarında asli unsurun davacı olmadığı, davacı telefonlarının, bu telefonları davacı kullandığı için değil, davacının bu telefonlarına gelmesi muhtemel casusluk ve istihbari faaliyet içindeki kişilerin izlenmesinin amaçlandığı, burada izlenen kişi davacı olsa bile asli hedefin davacı olmadığı, idarelerinin istihbari dinleme yapmak konusunda yetkili ve sorumlu olduğu, bu sorumluluk kapsamında yapılan dinleme taleplerinde hukuka aykırılık bulunmadığı savunulmaktadır.

BAŞBAKANLIK SAVUNMA ÖZETİ : Savuruna dilekçesi verilmemiştir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nce önceden belirlenen 01.04.2014 günlü duruşmaya Davacı vekilinin ve Milli İstihbarat Teşkilatı Hukuk Müşaviri Av.Ümit Ulvi Canik'in ve Av.Demet Sezer'in geldiği görülüp usulüne uygun duruşma yapıldıktan sonra işin gereği görülmüştür.

Dava, davacıya ait telefonların, Milli İstihbarat Teşkilatı'na usulsüz bir şekilde alınan mahkeme kararları uyarınca dinlenildiğinden bahisle uğranıldığı öne sürülen 50.000,00-TL manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

T.C. Anayasası'nın 20.maddesinin 1.fikresinde, "Herkes özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz." hükmü ile haberleşme özgürlüğü özel hayatın gizliliği kapsamı içerisinde değerlendirilmişken, Anayasama 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

T.C.
İSTANBUL
5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2012/1042
KARAR NO : 2014/699

2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun "Milli İstihbarat Teşkilatının Görevleri" başlıklı 4. maddesinde Milli İstihbarat Teşkilatının görevleri;

"a) Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, Anayasal düzenine ve milli gücünü meydana getiren bütün unsurlarına karşı içten ve dıştan yönelilen mevcut ve muhtemel faaliyetler hakkında milli güvenlik istihbaratını Devlet çapında oluşturmak ve bu istihbaratı Cumhurbaşkanına, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile gerekli kuruluşlara ulaştırmak.

b) Devletin milli güvenlik siyasetiyle ilgili planların hazırlanması ve yürütülmesinde; Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile ilgili bakanlıkların istihbarat istek ve ihtiyaçlarını karşılamak.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarının istihbarat faaliyetlerinin yönlendirilmesi için Milli Güvenlik Kurulu ve Başbakan'a tekliflerde bulunmak.

d) Kamu kurum ve kuruluşlarının istihbarat ve istihbarata karşı koyma faaliyetlerine teknik konularda müşavirlik yapmak ve koordinasyonun sağlanmasında yardımcı olmak.

e) Genelkurmay Başkanlığınca Silahlı Kuvvetler için lüzum görülecek haber ve istihbaratı, yapılacak protokole göre Genelkurmay Başkanlığına ulaştırmak.

f) Milli Güvenlik Kurulunda belirlenecek diğer görevleri yapmak.

g) İstihbarata karşı koymak" şeklinde sıralanmıştır.

Yine 2937 sayılı Yasa'nın 6 maddesinin "b" fıkrasında; "Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşlara ait arşivlerden, elektronik bilgi işlem merkezlerinden ve iletişim alt yapısından kendi görev sahasına giren konularda yararlanabilmek, bunlarla irtibat kurabilmek, bilgi ve belge almak için gerekçesini de göstermek suretiyle yazılı talepte bulunabilir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan görevlerin yerine getirilmesi amacıyla Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen temel niteliklere ve demokratik hukuk devletine yönelik ciddi bir tehlikenin varlığı halinde Devlet güvenliğinin sağlanması, casusluk faaliyetlerinin ortaya çıkarılması, Devlet sırrının ifşasının tespiti ve terörist faaliyetlerin önlenmesine ilişkin olarak, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde MİT Müsteşarı veya yardımcısının yazılı emriyle telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim tespit edilebilir, dinlenebilir, sinyal bilgileri değerlendirilebilir, kayda alınabilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmi dört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Süremin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir derhal kaldırılır. Bu halde dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir; durum bir tutanakla tespit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir. Bu işlemler, 4.7.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7 nci maddesinin onuncu fıkrası hükmüne göre kurulan merkez tarafından yürütülür...

Yetkili ve görevli hâkim, talepte bulunan birimin bulunduğu yer itibarıyla yetkili olan ve 5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan ağır ceza mahkemesinin üyesidir.

T.C.
İSTANBUL
5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2012/1042
KARAR NO : 2014/699

Kararda ve yazılı emirde, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, kullandığı telefon numaraları veya iletişim bağlantısını tespiti mümkün olan kodlarından belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi ile tedbire başvurulmasını gerektiren nedenler belirtilir. Kararlar en fazla üç ay için verilebilir; bu süre aynı usulle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, casusluk faaliyetlerinin tespiti ve terör örgütünün faaliyet çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, bakım üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verilebilir.

Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir; durum bir tutanakla tespit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, bu Kanunda belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtları saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir..." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacıya ait iki adet telefonun T.C. Başbakanlık Millî İstihbarat Teşkilatı İstanbul Bölge Başkanlığı'nın Mahkemelerden talebi üzerine dinlendiğinin "Taraf" ismi ile bilinen gazetesinin 09.02.2012 günü nüshasında haber olarak yayımlanması üzerine, davacı tarafından 14.02.2012 tarihli başvurusu ile hakkında yapılan dinlemelerin haksız ve hukuka aykır olduğu, dinlemeler nedeniyle manevi zarara uğradığı ileri sürülerek oluşan 50.000,00 TL manevi zararının tarafına ödenmesine yönelik davalı idareye başvuruda bulunduğu, başvurusunun zamanen reddi üzerine hakkında hukuka aykır olarak dinleme kararları verildiği, dinleme kararlarının gerçek ismi bilinmesine rağmen kendisinin terörist, casus olarak değerlendirilip kod isim ile dinlenilmesinin haberleşme hakkını son derece vahim yöntemlerle ihlal edilmesine neden olduğu, idarenin hukuksuz dinleme hatifesinde ağır kusurunun olduğu ileri sürülerek olay nedeniyle uğranıldığı öne sürülen 50.000,00 TL manevi zararın ilk dinleme kararının verildiği tarih olan 30.10.2008 tarihinden itibaren işletecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dosyaya davalı idare tarafından sunulan belgelerin incelenmesinden, davacıya ait 054257319XX ve 054226281XX numaralı telefonların 30.10.2008 tarihinden itibaren dinlenilmeye başlandığı anlaşılmaktadır.

İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 30.10.2008 günlü, 2008/109 sayılı kararı; davacıya ait iki telefon numarasının üç ay süre ile iletişiminin tespiti, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınmasına ilişkindir. Söz konusu kararın alınmasında davalı idarece Mahkemeye verilen talep yazısında ise; "Ülkemiz aleyhinde yürütülen casusluk faaliyetlerinin, devlet sırlarının ifşası ve bu faaliyetleri yürüten şahısların ileriye dönük stratejilerinin önceden tespiti ve önlenmesi, Devletin bölünmez bütünlüğünün ve kamu düzeninin korunması, halkın can ve mal güvenliğine, terörist faaliyetlere yönelik eylemlerin hazırlık aşamasında deşifre edilebilmesi ve bu tür eylemlerin önlenmesi amacıyla, üzerine yönelik başkaca bir kontrol unsuru bulunmayan, casusluk ve uluslar arası terör faaliyeti yürüttüğü şüphesi ile faaliyetleri izlenen yabancı unsurlar ile tripartit olduğu istihbaratçı olan "Pasör" kod adlı kullanıcının" iki adet telefonunun sinyal ve iletişiminin denetlenmesi için talepte bulunduğu görülmektedir.

T.C.
İSTANBUL
5. İDARE MAHKEMESİ

61

ESAS NO : 2012/1042
KARAR NO : 2014/699

Dava sonraki üç taleple de üç aylık süre uzatımı talebinde bulunduğu ve İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 09.02.2009 günlü ve 2009/53 sayılı kararı ile birinci defa üç ay süre ile uzatılmasına, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 08.05.2009 günlü ve 2009/648 sayılı kararı ile ikinci defa üç ay süre ile uzatılmasına, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 06.08.2009 günlü, 2009/1071 sayılı kararı ile de üçüncü kez üç ay süre ile uzatılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Davacı hakkında "pastör" kod adı ile yapılan taleplerden sonra bu defa yine davacının 30.10.2003 tarihli dinlenmesi için yapılan talep ile aynı içerikte ancak bu defa davacının ismi "Quramaddin Fatimi" olacak şekilde 054257319XX numaralı telefon için dinleme talebinde bulunduğu ve İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 04.11.2009 günlü ve 2009/1776 sayılı kararı ile üç ay süreli sinyal ve iletişiminin denetlenmesi için karar verildiği görülmektedir.

Davalı idarece tazminata konu olaylar ve davacı iddialarına karşılık olarak; davacının saygın bir akademisyen ve yazar olduğu, bu saygınlığı göz önüne alınarak isminin zarar görmemesi ve çalışma yürüten istihbarat elemanları dışında kimsenin davacı ismini bilmemesi adına kod adı ile dinleme yapıldığı, ismin gizliliği üzerinde önemle durulduğu ve kod isminin asıl kirildiği hakkında İstanbul MİT birimlerinin dahi bilgilendirilmediği ve araştırmalarının "çok gizli" ibaresi ile yürütüldüğü, istihbari araştırmalarında asli unsurun davacı olmadığı, davacı telefonlarını, bu telefonları davacı kullandığı için değil, davacının bu telefonlarına gelmesi muhtemel casusluk ve istihbari faaliyet içindeki kişilerin izlenmesinin amaçlandığı, burada izlenen kişi davacı olsa bile asli hedefin davacı olmadığı, idarelerinin istihbari dinleme yapmak konusunda yetkili ve sorumlu olduğu, bu sorumluluk kapsamında yapılan dinleme taleplerinde hukuka aykırılık bulunmadığı savunulmaktadır.

Olayda, davacının gerçek ismi yerine gerçekte var olmayan ve ithaf edilen kod isimleri ile dinlenilmesi olgusu açısından değerlendirme yapıldığında; davalı idarece davacının isminin gizlenmesine gerekçe olarak, davacının isminin zarar görmemesi ve çalışma yürüten istihbarat elemanları dışında kimsenin davacı ismini bilmemesi adına gerçek kimliğinin gizlendiği belirtilmiştir. Bu yönüdeki bir gerekçenin, faaliyetin istihbari faaliyet olması ve davacının adının zarar görmemesinin önüne geçilmesi ile çalışmayı yürüten kişi veya kişiler dışında kimsenin davacının dinlendiğini bilmemesi amaçlarına hizmet ettiği göz önüne alındığında makul olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, kendisine gelen tedbir taleplerini mahkemelerin özenle incelendiğinin ve mevzuata uygun bulduklarına izin verdiği, diğerlerini ise reddettiğinin (aksi ispat edilinceye kadar) bir "Karine" olarak kabulü gerekir. Daha açık bir anlatımla eğer mahkeme kendisine gelen dinleme taleplerini kabul etmiş ise idarenin başvuru yönteminin ve gerekçesinin hukuka uygun olduğu yok eğer bu talepleri reddetmiş ise bu kez kurumun talebinin hukuka aykırı olduğu söylenebilecektir. Somut olayda da mahkemeye gelen dinleme taleplerinin kabul edilmiş olması ise idarenin başvuru yönteminin ve gerekçesinin hukuka uygun olduğunu göstermektedir.

2947 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde MİT'in görevleri sayılmış olup, bu görevlerin gerektiği hallerde (kurul olarak) hakim kararıyla telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimi tespit edebileceği, dinleyebileceği, sinyal bilgilerini değerlendirebileceği, kayda alabileceği belirtilmiştir. Keza bu madde hükmüne göre tedbir uygulanacak kişinin kimliğinin, iletişim aracının türünün, kullanılan telefon numaralarının veya iletişim bağlantısına imkan veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türünün, kapsamının ve

T.C.
İSTANBUL
S. İDARE MAHKEMESİ

60

ESAS NO : 2012/1042

KARAR NO : 2014/699

nedenlerinin belirtilmesi de zorunludur. Bu zorunluluk haberleşmenin gizliliğine dair Anayasanın 22 nci maddesine ve bu konudaki evrensel hukuk ilkelerine dayandırılmaktadır. Nitekim bu tedbirin ancak ve ancak bir yarı kararıyla yapılabileceği ya da idari bir kararla başlatılsa bile yargı merciiine itiraz edilmedikçe tamamlanmayacağı, yasal teminat altına alınmıştır. Dolayısıyla bu noktada bu türden tedbir taleplerinin karşılanıp karşılanmayacağı hususundaki asli yetki tedbir talep eden kuruma (idareye) değil, bu konudaki kararı veren/verecek olan merciiin takdirine bırakılmıştır. Daha açık bir ifadeyle kuruluş amacı, yürüttüğü faaliyet ve bu faaliyette kullanacağı yol, yöntem, araç gereçleri seçmek, kullanmak ve istihbari faaliyetleri yürütmek bakımından MİT'in belli imtiyazı olduğu söylenebilirse de, telekomünikasyon araçlarıyla yapılan haberleşmeyi takip etmek ve bu noktada uygulanacak tedbir taleplerine ilişkin son kararın yargı merciiine ait olduğu açıktır. Somut olayda ise Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nda tanımlı istihbarata karşı koyma görevi kapsamında yürütülen çalışmalar sırasında, usulüne göre yapılmış bir iletişimin dinlenilmesi talebinin yine Mahkemelerce herhangi bir hukuki sakınca görülmeyerek karşılanmış oldukları görüldüğünden, bu hususta davalı idareye atfedilebilecek bir hizmet kusuru bulunmadığı sonucuna ulaşıldığından davacının tazminat talebinin karşılanmasına olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, aşağıda ödenmesi yapılan 179,60 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 1.500,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı Milli İstihbarat Teşkilatı'na verilmesine, artan posta ücretinin ve dava açılması esnasında fazladan alınan 721,35 TL nispi harç bedelinin kararın kesinleşmesine müteakip davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 11/04/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
AHMET ERKAL
KOCADAG
33829

Üye
ZAFER AYDIN
107152

Üye
HAKAN YUMUŞAK
118380

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurana Harcı :	21,15 TL
Karar Harcı :	21,15 TL
Vekalet Harcı :	3,30 TL
Posta Gideri :	134,00 TL
Toplam	179,60 TL

ASLI GİDİR
[Signature]